

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/23-08/06

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 27. siječnja 2023.

Hs**NP*021-03/23-08/06*65-23-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 146. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu dostavljam *Interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske u svezi nedovoljne zaštite građana od neopravdanog povećanja cijena prije i nakon uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj*, koju je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbama članka 145. Poslovnika Hrvatskoga sabora podnijelo 16 zastupnika u Hrvatskom saboru, aktom od 17. siječnja 2023. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će svi podnositelji Interpelacije.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

KLUB ZASTUPNIKA HRVATSKIH SUVERENISTA

ZASTUPNICI U HRVATSKOM SABORU

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno: 17-01-2023		
Klasifikacijski oznaka	Org. jed.	
021-03/23-08/06	65	
Grudžbeni broj	Pil.	Vrij.
63-23-01	2	-

U Zagrebu, 17. siječanj 2023. god.

Hs**NP*021-03/23-08/06*653-23-01**Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: INTERPELACIJA o radu Vlade RH u svezi nedovoljne zaštite građana od neopravdanog povećanja cijena prije i nakon uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

Poštovani,

u prilogu ovoga dopisa dostavljamo Interpelaciju o radu Vlade RH u svezi, koju temeljem čl. 86. st. 2. Ustava Republike Hrvatske i čl. 145. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosi 16 zastupnika Hrvatskoga sabora.

Tražimo da Interpelaciju uvrstite u Dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih tijela u svojstvu predlagatelja sudjelovat će svi potpisnici ove Interpelacije.

U ime predlagatelja:

Marijan Pavliček

Zastupnik u Hrvatskom saboru

Temeljem članka 86. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 85/10 – pročišćen tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu Ustav), a u vezi s člankom 145. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18 – pročišćen tekst, u daljnjem tekstu Poslovnik), 16 zastupnika u Hrvatskom saboru podnosi ovu

I N T E R P E L A C I J U

O radu Vlade Republike Hrvatske

Radi:

Nedovoljne zaštite građana od neopravdanog povećanja cijena prije i nakon uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

O b r a z l o ž e n j e

U članku 86. stavku 2. Ustava napisano je da „najmanje jedna desetina zastupnika Hrvatskog sabora može podnijeti interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske ili pojedinog njezinog člana“, a člankom 145. stavkom 1. Poslovnika propisano je da se interpelacijom „na sjednici Sabora otvara rasprava o radu Vlade u cjelini ili o pojedinim odlukama Vlade ili ministra ako one odstupaju od općeg stajališta Vlade ili ministarstva u provođenju zakona ili utvrđene politike“.

Imajući u vidu citirane odredbe Ustava i Poslovnika, 16 zastupnika u Hrvatskom saboru smatra da je neophodno otvoriti raspravu o radu Vlade Republike Hrvatske, glede izostanka zaštite građana od neopravdanog povećanja cijena roba i usluga prije i nakon ulaska Republike Hrvatske u eurozonu. Vlada Republike Hrvatske nije poduzela aktivnosti kao što su to činile neke druge države kod uvođenja eura mada su brojni oporbeni zastupnici upozoravali i tražili tijekom cijele prošle godine dodatnu zaštitu građana od neopravdanog podizanja cijena.

Slovenija se borila protiv neopravdanog podizanja cijena crnim listama koje su uveli 2006. godine i redovno ih ažurirali do 2009. godine. Unatoč tim mjerama Slovenija je 2007. i 2008. godine zabilježila najveću inflaciju u eurozoni. Analiza koju je Finance.sl napravio 2015. godine pokazala je da su u osam godina od uvođenja eura cijene, među ostalim, porasle za čak 48% za šalicu kave, 42% za pivo u baru, a 29% za frizuru. Konkretno, šalica kave 2006. je koštala u prosjeku 81 cent, a 2015. već 1.20 eura, što je devet kuna. Ukupni prosječni rast cijena iznosio je 15%, prema njihovoj analizi. Ovi podaci i analize iz nama susjedne Slovenije ukazuju na trend rasta cijena ulaskom u eurozonu koji nije jednokratni. Slovenija je uvela euro u vrijeme stabilnih makroekonomskih uvjeta u eurozoni koji su trenutno narušeni zbog nekoliko čimbenika.

Republika Hrvatska je odlukom Vlade uvela euro u vrijeme krajnje neizvjesnosti i nestabilnih makroekonomskih uvjeta u eurozoni uslijed posljedica pandemije Covid 19, agresije Ruske federacije na Ukrajinu te poremećaja u dobavnim lancima i na tržištu energenata, poglavito nafte, prirodnog plina i električne energije. Sve navedeno je uzrokovalo inflaciju u državama članicama Europske unije koja je i u Republici Hrvatskoj na rekordnim razinama.

U svojim izjavama predstavnici i članovi Vlade RH, kao i guverner HNB-a Vujčić uvjerali su hrvatsku javnost da će trošak konverzije, odnosno povećanje cijena biti u prosjeku 0,25 do 0,30 % kao što je bio slučaj u ostalim državama prilikom prelaska na euro kao službenu valutu. Svjedoci smo nažalost da je u Republici Hrvatskoj došlo u više navrata do drastičnog poskupljenja roba i usluga koje se mogu povezati za ulaskom u eurozonu. Prvi val poskupljenja dogodio se već uoči samog dvojnog iskazivanja cijena, kada su pojedini trgovci i ugostitelji zaokruživali cijene proizvoda i usluga. Drugi val poskupljenja događa se tijekom dvojnog iskazivanja cijena zbog inflacije koja je obuhvatila cijelu Europsku uniju pa tako i Republiku Hrvatsku. Treći val poskupljenja dogodio se neposredno nakon ulaska u eurozonu, gdje je u svega nekoliko dana niz proizvoda i usluga poskupjelo od 5% do čak 50%, što će za rezultat imati daljnji rast inflacije, koja je već sada na rekordno visokoj razini od čak 13,5% po podatcima Državnog zavoda za statistiku. Ubrzo nas čeka i slijedeći val poskupljenja roba i usluga, budući da su predstavnici Udruge trgovina pri HUP-u najavili 40 novih cjenika od 01. veljače 2023. godine. Također se može očekivati dodatni rast cijena u slijedećih nekoliko tjedana zbog zaokruživanja trenutnih cijena na brojku „9“, kao što je slučaj u svim ostalim zemljama eurozone (npr. 12,53 Euro na 12,59 Euro i sl.). Sve navedeno potvrđuje daljnji rast cijena i inflacije u Republici Hrvatskoj mada je u nekim državama članicama eurozone (Njemačka, Francuska, Italija) zabilježena manja stopa inflacije u prosincu 2022. godine tj.

usporavanje rasta cijena. U Njemačkoj je inflacija za prosinac iznosila 8,6%, u Francuskoj 6,7%, u Italiji 12,3%, dok je pak na razini cijele Europske unije inflacija za studeni iznosila 10,1%.

Ako usporedimo prosječne plaće u Republici Hrvatskoj i drugim članicama eurozone tada je evidentno kako će neopravdan rast cijena zbog uvođenja eura dodatno smanjiti kupovnu moć i sukladno tome životni standard građana Republike Hrvatske.

Vlada RH apelira na poduzetnike te prijeti kaznama, no do sada nije poduzela niti jednu konkretnu mjeru. Vlada je temeljem članka 129. Zakona o zaštiti potrošača trebala uključiti značajnije i financijski pomoći udruge potrošača koje bi provodile dobrovoljnu kontrolu postupanja trgovaca sukladno navedenom članku Zakona o zaštiti potrošača. Nositelji zaštite potrošača su jasno definirani u članku 131. Zakona o zaštiti potrošača i uključuju Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske, nadležno ministarstvo, nadležne inspekcije, Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača, poslovna udruženja, udruge za zaštitu potrošača, jedinice lokalne samouprave i ostala javnopravna tijela. Postavlja se pitanje zašto se tijekom 2022. godine nije donio akcijski plan koji bi uključivao sva navedene nositelje zaštite potrošača? Umjesto toga Vlada RH je odustala čak i od crnih lista.

U Nacionalnom programu zaštite potrošača za razdoblje od 2021. do 2024. godine se navodi kako će se „velika pažnja u provedbi Nacionalnog programa posvetit mjerama koje će biti upotrijebljene u svrhu zaštite potrošača tijekom procesa uvođenja eura kao zakonskog sredstva plaćanja. S obzirom na bojazan građana da će uvođenje eura dovesti do povećanja cijena i smanjenja životnog standarda, posebna pažnja posvetit će se informiranju potrošača o promjenama koje nadolaze s ciljem zaštite od neopravdanog povećanja cijena i neispravnog preračunavanja cijena.“ (NN 29/2021) Središnju ulogu u procesu uvođenja eura ima Nacionalno vijeće za uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće), a za provedbu aktivnosti je odlukom Nacionalnog vijeća od 30. prosinca 2020. zadužen upravljački odbor i koordinacijski odbori. Glavni koordinatorski odbor je Zvonimir Savić, savjetnik premijera za ekonomska pitanja. Jedan od koordinacijskih odbora koji je ustrojen je i Koordinacijski odbor za prilagodbu gospodarstva i zaštitu potrošača. Navedeni odbor koji vodi Nataša Mikuš-Žigman, državna tajnica u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, se trebao baviti pripremom nefinancijskog sektora gospodarstva za uvođenje nove valute te je izdao u srpnju 2022. godine Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom. U navedenim smjernicama se jedino naglašava kako je

zabranjeno zaokružiti cijenu na više te se nigdje izrijekom ne spominje neopravdano podizanje cijena.

U zakonu o uvođenju eura kao službene valute u RH se navodi u članku 8. zabrana povećanja cijene robe ili usluge bez opravdanog razloga. No, u članku 77. istog zakona se kao nepravilnosti navode preračunavanje cijene u euro primjenom bilo kojeg drugog tečaja osim fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje te u razdoblju dvojnog iskazivanja cijene robe i usluge ukoliko nije na jasan, čitljiv, vidljiv i lako uočljiv način iskazao cijene u euru i kuni. Sukladno tome u članku 87. istog zakona se navode prekršajne odredbe u kunama te se navode kazne za iste nepravilnosti definirane u članku 77. Nigdje se kao nepravilnost ne navodi neopravdano podizanje cijena te se u navedenom zakonu ne navodi ni kazna za isto.

Temeljem svega navedenog smatramo da Vlada RH nije adekvatno i preventivno zaštitila građane od drastičnog rasta cijena i usluga u procesu uvođenja eura. Time je dodatno ugrožen životni standard hrvatskih građana. Nije se poduzela niti jedna konkretna mjera kako ne bi došlo do zlouporabe od strane pojedinih gospodarskih subjekata zbog ulaska u eurozonu, nego je sve prepušteno tržištu, odnosno volji i 'samovolji' kako trgovačkih lanaca, tako i vršitelja usluga.

Odgovornost za trenutno stanje cijena na tržištu roba i usluga snosi prvenstveno predsjednik Vlade Andrej Plenković i njegovi ministri.

Zbog svega navedenog, predlaže se usvajanje slijedećih:

ZAKLJUČAKA

1. Hrvatski sabor obvezuje ministra gospodarstva i održivog razvoja da svakog mjeseca najmanje jednom na plenarnoj sjednici Hrvatskog sabora podnese izvješće o donesenim i provedenim mjerama Vlade Republike Hrvatske kojima se utječe na kontrolu cijena nakon uvođenja eura.
2. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da najkasnije u roku od 15 dana od izglasavanja ove interpelacije javno objavi tzv. Crne liste trgovaca i vršitelja usluga koji su neopravdano povećali cijene proizvoda i usluga.

3. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da svim onim poslovnim subjektima, kod kojih Državni inspektorat utvrdi da su neopravdano podizali cijene proizvoda i usluga onemogućujući korištenje državnih subvencija tijekom 2023. godine.

Interpelaciju o radu Vlade RH u svezi nedovoljne zaštite građana od neopravdanog povećanja cijena prije i nakon uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj podnose sljedeći zastupnici:

Red. Br.	IME I PREZIME	POTPIS
1.	MARIJAN PAVLIČEK	
2.	VEDNA VUČEVILOVIĆ	
3.	Željko SADIĆ	
4.	MARKO MIKALLOVIĆ LIPIRE	
5.	NIKOCA GRMOJA	
6.	ZVONIMIR TROŠUOT	
7.	IVAN PENAVA	
8.	DANIEL SPADIĆ	
9.	DAVOR DREČAR	
10.	ANTE PRKACIN	
11.	STIPO MLINARIĆ	
12.	MIRO BULY	
13.	ANTE DUVNARIĆ	

